

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORȘ

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

Cheul Dâmboviței (Casa Cănuță)
Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechiu 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Efectele naturalisării asupra copiilor minori; de d-nu Aurel Turcu.

Jurisprudența Română :

Inalta Curte de Casație, secția I : *Maior C. Basarab, recurent.*

Curtea de Apel din Galați, secția II : *Societatea de Navigație din Marsilia Freissinet et Comp., L. Mendl et Comp., R. Habadie, procuratorul Societății de asigurare din Anvers, Rotemberg et Comp., Moraites și S. Mendl procuratorii mai multor asigurători din Londra.*

Bibliografie :

Efectele naturalisării asupra copiilor minori

De două ori un grup de deputați au prezentat Camerei un proiect de lege asupra efectelor naturalizării în privința copiilor minori ai persoanelor, ce au dobândit împământinirea; odata în Decembrie 1888 și a doua oară în Februarie 1893. Cestiunea fiind controversată și consecințele interpretărilor diverse fiind în dauna principiului unității familiei, și prin urmare și a societății, cea minoritate de deputați, în frunte cu d. Ioan Lahovari, au luat inițiativa de a se defini odata pozițiunea acestor minori. Ambele aceste proiecte, ca mai toate proiectele din inițiativa parlamentară, n'au fost puse în discuțiunea Adunării, și cestiunea e până astăzi încă nedeslegată.

Pretutindenii aproape cestiunea de a se ști, ce se face cu copilul minor al unei persoane, ce a dobândit naturalizarea, a fost pe deplin clarificată. Rămâne el străin, ori dobândește noua naționalitate a capului familiei odata cu naturalizarea acestuia? Eată întrebări la cari mai toți legiuitorii au căutat să răspundă. Neapărat că sistemele diferitelor legislațiuni au variat; cele mai multe însă au considerat familia ca un tot indivizibil din punctul de vedere al naționalității, ferindu-se de a stabili diferențe de naționalitate între soț și soție, între părinți și copii, între frațe și frate; cu alte cuvinte a introduce desbinări, acolo unde se cere liniște și desavârșita armonie. În această privință putem cita Franția (art. 12 din legea din 1889), Germania (art. 11, legea din 1 Iunie 1870), Ungaria (art. 7, legea din Dec. 1875), Anglia (art. 10, alin. 5, legea din Maiu 1870), Italia (c. civ. it. art. 10, al. 4), Norvegia (art. 4, legea din 21 Apr. 1888), Elveția (art. 3, legea din Iulie 1876), etc.

Dacă în câte-va state ca Turcia, Grecia, Spania și Belgia, copiii minori ai celor naturalizați își conservă naționalitatea lor de origine, această dispoziție severă atinge pe copii numai în timpul minorității lor, căci, o dată ajunși la majoritate, ei pot în alt mod imediat și fara greutate adopta naționalitatea cea nouă a tatălui, dobândită prin naturalizare. Dispozițiunea e dară temperată prin faptul, că, la majoritate, pot opta pentru naționalitatea tatălui, îndeplinind numai oare-cari formalități.

La noi, cum am zis, cestiunea, dacă naturali-

zarea tatălui produce efecte și asupra copiilor săi minori, e controversată. Cei ce susțin afirmativa se bazează pe un principiu fundamental al legislațiunii civile: *filius sequitur conditionem patris*, principiu ce trebuie aplicat și în materie de naturalizare; eară cei ce susțin negativa se întemeiază pe dispoziția constituțională, că naturalizarea nu se poate acorda de cât prin lege și în mod individual.

Față cu legile în vigoare, cari nu se rostesc asupra situațiunii copiilor minori ai celor împământeniți, noi, care ne-am ocupat aiurea de această chestiune în raport cu legile existente, am ajuns la următoarea concluzie: „Cât timp naturalizarea este individuală; cât timp ea nu are efect retroactiv și are putere numai pentru viitor; câtă vreme copilul, în timpul minorității sale, este lipsit de voința liberă, spre a accepta o naționalitate nouă, și nici tatăl nu-i poate substitui voința sa, căci aceasta ar însemna, că el dispune de naționalitatea copilului, minorul nu se poate folosi de naturalizarea tatălui în timpul minorității sale.¹⁾ „Și pentru a înlătura consecințele grave ale unei asemenea interpretări am adăugat că o dispoziție legislativă cată neapărat să intervie, spre a preciza condițiunea copiilor minori ai celor naturalizați; firește, în sensul ca împământenirea unui străin sau recunoașterea calității de cetățean unui Român dintr'un Stat străin să se întindă de drept și asupra copiilor săi minori, cari devin Români de-odată cu tatăl sau mama lor. Proiectul de lege din 1888 adoptase acest sistem.

Și sistemul acesta este reclamat la noi—mai curând poate decât în oră care altă țară—din diferite împrejurări: În România singura cale prin care cine-va poate deveni Român—osebit de Românii de origină—este aceia a naturalizării și a recunoașterii pentru Românii ce aparțin altor State. Calea opțiunii la majoritate—deschisă fiilor de străini prin art. 8 din codicile civil—le-a fost închisă prin modificarea art. 7 din Constituție; sistemul *jus soli*, în vigoare astăzi mai în toate Statele, nu există asemenea, afară doar cu privire la copii, ce se află în condițiunile ultimului alineat al art. 8 din codicele civil. Și cum natura-

lizarea se acordă încă anevoe, copii minori ai celor naturalizați, pentru a fi la rândul lor naturalizați—singurul mijloc prin care pot și ei deveni Români—ar trebui să aștepte o viață întreagă până să li se confere—și întrebarea e dacă li se va conferi vre-odată—naționalitatea română, și până atunci să sufere consecințele extraneității. A nu defini, în asemenea împrejurări, pozițiunea copiilor minori ai celor împământeniți, ar fi un pericol, și a o defini în sensul, că naturalizarea tatălui nu 'și întinde efectele sale și asupra copiilor săi minori ar fi o inichitate. Și apoi, definirea pozițiunii copiilor minori în sensul acesta din urmă ar da loc la o mulțime de anomalii; dăm numai un exemplu: Presupunem ca un Francez, având copii minori, se naturalizează în România; el ar deveni Român, pe când copii lui ar rămâne Francezi; statutul său personal va fi deci legea română, și acel al copiilor săi legea franceza. După care lege se va regula puterea părintească?

Cinci ani, mai târziu, în Febr. 1893, după ce primul proiect de lege, din Decembrie 1888, trecuse în domeniul uitării, un grup de vre-o cinci zeci de deputați, prezintă Camerei un nou proiect de lege, care, de astă-dată, privește numai pe copii minori ai acelor, cărora li s'au votat *recunoașterea* calității de cetățean, adică ai Românilor supuși altor State. «Când un Român dintr'un Stat străin, zice proiectul, va dobândi, în baza art. 9 din Constituție, recunoașterea calității sale de cetățean român, beneficiul acestei recunoașteri va profita de drept copiilor săi minori, născuți înainte promulgării legii, care îi recunoaște calitatea sa». Copii minori ai celor naturalizați au fost deci lăsați la o parte, și deci, rămân străini. Înțelegem pentru ce propuitorii proiectului de lege s'au mărginit a întinde efectele conferirii naționalității române numai asupra copiilor minori ai celor recunoscuți. Văzând că Camera sovăește de a defini pozițiunea copiilor minori ai celor naturalizați și recunoscuți, în sensul, că aceștia devin de naționalitatea română odată cu tatăl lor, au voit cel puțin să reguleze soarta copiilor minori ai celor recunoscuți. Anomalia e deci înlăturată pentru unii, și menținută pentru alții; cea-ce nu atinge nici un scop, pentru că anomalia, și inichitatea rămâne în picioare pentru un mare nu-

¹⁾ V. lucrarea noastră „Despre dobândirea naționalității române” pag. 64—68.

măr de copii minori ai celor cărora li s'au conferit naționalitatea română; și apoi, în drept, nu poate exista vre-o diferență între efectele naturalizării propriu zise, și acelea ale recunoașterii — cea ce vom trata într'un articol viitor.

Repetăm dar, că un procet de lege, în sensul celui prezentat în Decembrie 1888, ar trebui prezentat Camerei, pentru a înlătura variile interpretări și anomalii în ființă, din cauza diferenței de naționalitate între părinții și copii lor minori.

Din deciziile Inaltei Curți de Casație, pe care le cunoaștem, noi nu putem trage nici o concluzie: Așa, printr'o decizie din 9 Aprilie 1885, și alta din 8 Aprilie 1891, se stabilește că «naturalizarea fiind un drept personal, nu'și întinde efectele ei asupra copiilor născuți înainte de naturalizarea părintelui»; iară printr'o altă decizie, din 24 Noiembrie 1888, aceeași secție (a II-a) a Curței, stabilește că «naturalizațiunea dată unui părinte folosește și copiilor săi minori, cari sunt considerați ca Români. Mai ales acest lucru se aplică, când este vorba de recunoașterea calității de Român». Intre aceste decizii există o contradicție; iară prin decizia din 1888 nu se stabilește o diferență între efectele naturalizării și cele ale recunoașterii, ci fără a tăgădui motivele, ce militează în favoarea opiniunii, că împământenirea se întinde și la copii legitimi minori ai celor împământeniți, se accentuează numai că mai ales când e vorba de copii minori ai celor recunoscuți se aplică ast-fel.

Din cele zise mai sus credem că am dovedit în de ajuns necesitatea unei soluțiuni pentru copii minori ai celor împământeniți, indiferent dacă li s'au votat recunoașterea ori naturalizarea propriu zisă, cari, la urma urmelor, și una și alta sunt o conferire a naționalității române, în sensul juridic al cuvintului.

Aurel Turcu

Licențiat în Drept

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA I

Audiența din 5 Decembrie 1895

Președenția d-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Apel. — Care este termenul de apel, contra cărților de judecată, pronunțate de judecătoriele de pace.

Termen. — Termenii însemnați cu lunile în procedura civilă când se împlinesc.

1) *Apelul contra cărților de judecată pronunțate de judecătoriele de pace este de o lună.*

2) *Termenul însemnat în procedura civilă cu lunile să împlinesc în ziua unei corespunzătoare cu ziua punctului de plecare.*

Decisiunea No. 488/95 — Respins ca nefondat recursul făcut de Maior C. Basarab, contra sentinței Trib. Bacău No. 61/95.

S'a citit raportul dresat în cauză de d-nul consilier N. Predescu.

S'a ascultat recurentul care s'a referit la aprecierea Curței asupra motivelor de casare depuse în scris.

S'a ascultat d-nul avocat Vilner în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor de casare :

1) «Judele de pace a violat art. 22 pr. civ. nemenționând în cartea sa de judecată art. din lege pe care sa basat în a sa hotărâre».

2) «Nici judele de pace, nici tribunalul în apel și nici procurorul căruia s'a făcut convenita reclamațiune, și am ținut compt că în esecutarea art. 13 și 23 pr. civ. s'a comis falsificări, de și îndeplinirea procedurii, după cum s'a spus în apel cum și reclamațiunea către procuror era anulabilă totuși admițând pentru un moment, că aceste ar fi fost făcute în toată regula tribunalul n'a putut respinge apelul meu ca tardiv fără a viola alin. 3 de sub art. 23 p. c. carele în cazul arătat în prescriptul (fals) verbal al comisarului 'mi acordă termen de două luni».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că tribunalul a respins apelul făcut de Maior C. B. Basarab, recurent azi, contra cărții de judecată No. 1074/94 a judeului de pace Bacău ca tardiv, întru cât zisa carte de judecată ia fost comunicată la 23 Decembrie 1894 și dânsul a făcut apel în ziua de 24 Ianuarie 1895.

Având în vedere că după art. 43 din legea judecătoriilor de pace, termenul de apel contra cărților de judecată este de o lună.

Considerând că conf. art. 730 din pr. civ. termenii însemnați cu lunile se împlinesc în ziua unei corespunzătoare cu ziua punctului de plecare.

Că așa fiind, cartea de judecată fiind comunicată în ziua de 23 Decembrie 1894 și termenul de apel fiind de o lună, ultima zi în care recurentul putea face apel era ziua de 23 Ianuarie 1895.

Că recurentul făcând apel în ziua de 24 Ianuarie 1895 cu drept cuvânt tribunalul ia respins apelul ca tardiv, că prin urmare din acest punct de vedere, recursul este neîntemeiat, și întru cât cele-alte motive nu a fost in-

vocate înaintea instanței de fond recursul câtă a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, SECȚIA II

Audiența de la 7 Iunie 1895

Președenția d-lui M. POENARU-BORDEA, Președinte

Societatea de Navigație din Marsilia Freissinet et Comp., L. Mendl et Comp., R. Habadie procuratorul Societății de asig. din Anvers, Rotenberg et Comp., Moraites și S. Mendl procuratorii mai multor asigurători din Londra.

Deciziunea comercială No. 30/95

Navigațiune. — Ce direcțiune trebuie să țină două vase când navigând în sens contrariu, se întâlnesc. — Dacă pot prin semnale să se învoiescă să schimbe direcțiunea reglementară. — Dacă această învoială este obligatorie.

Asigurare. — Dacă asigurătorul care a plătit despăgubirea pentru stricăciunea sau pierderea lucrurilor asigurate este subrogat, față cu cei de al treilea în drepturile ce nasc pentru asigurat din cauza daunei.

Poliță de încărcare. — Dacă asemenea poliță trebuie să fie creșută pentru cantitatea arătată într'insa ca încărcată.

1) *De și dupe articolul 34 din regulamentul de navigațiune când două vase navigând în sens contrariu se întâlnesc, fie care din ele trebuie să țină dreapta, cu toate astea nimic nu se opune că această cale reglementară să poată fi schimbată cu consimțământul ambelor vase.*

Când unul din vase propune schimbarea direcțiunii și ce-l-alt o primește, această convențiune devine obligatorie, și fie-care din ele este dator să și conforme drumul dupe semnalul dat.

2) *Asigurătorul care a plătit despăgubirea pentru stricăciunea sau pierderea lucrurilor asigurate, este subrogat față de cei de al treilea în drepturile ce nasc pentru asigurat din cauza daunei.*

3) *Polițele de încărcare trebuie să fie creșute pentru cantitatea arătată într'nsele ca încărcată.*

S'a ascultat: D-nii M. G. Orleanu și V. Poenaru, avocații firmei L. Mendl et Comp., B. Missir și Boțan, avocații Societății de Navigație din Marsilia Freissinet et Comp., d-l Moiescu și V. Macri, avocații d-lor Rotenberg et Comp., Moraites, B. Habadie, procuratorul Societății de asig. din Anvers și S. Mendl, procuratorul mai multor asigurători din Londra, în expunerea motivelor de apel.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelurile făcute: 1) de Societatea de navigațiune din Marsilia Freissinet et Comp., 2) de L. Mendl et Comp., 3) de R. Habadie procuratorul unor asigurători din Anvers, 4) de Rotenberg et Comp., ca cesionar al drepturilor lui P. de Giacomo, 5) de d-nu Moraites și 6) de S. Mendl ca procurator al mai multor asigurători din Londra, în contra sentinței comerciale a tribunalului Covurlui, secția I, cu No. 85 din 2 Iunie 1894, și care toate au fost conexe prin inche-

erea acestei Curți cu No. 1828 din 29 Octombrie 1894.

Având în vedere următoarele fapte necontestate care au dat naștere acestui proces: În ziua de 31 Octombrie 1892, șlepurile „Irene“ și „Carlo“, recunoscute de vasul „Luigi“ firmei L. Mendl et Comp., s'au lovit cu vaporul „Taurus“ al companiei Freissinet, pe Dunăre, în dreptul Ceatalului Ismail, și rezultatul acestei lovirii a fost scufundarea și înecarea ambelor șlepurii împreună cu cerealele cu care erau încărcate, precum și oarecare stricăciuni cauzate vaporului „Taurus“;

Considerând că tribunalul constatând că remorcherul „Luigi“ este culpabil de producerea acestui abordagiū și prin urmare proprietarul său răspunzător de daunele care derivă dintr'insul, prin sentința mai sus arătată, a condamnat pe firma L. Mendl et Comp. să plătească lei 58,844 și 95 b. plus 10,000 lei cheltueli de judecată companiei Freissinet cu titlul de daune.

Lei 33,616 și 31 bani plus 2,000 lei cheltueli de judecată, asigurătorilor din Anvers, valoarea grăului încărcat pe șlepul „Irene“, valoarea pe care acesta a plătit-o proprietarului grăului;

Lei 12,000 lui P. D. Giacomo, acum cesionarului Rotenberg, daune și cheltueli de judecată pentru pierderea șlepuului „Irene“;

Lei 5000 lui Dimitrie Morait căpitanul șlepuului „Irene“ daune suferite prin pierderea soției sale cu ocaziunea acestui abordagiū și a efectelor ce avea pe șlep, precum și cheltueli de judecată.

Prin aceeași sentință tribunalul a respins ca nefondată acțiunea intentată de L. Mendl et Comp., contra companiei Freissinet, precum și acțiunea intentată de S. Mendl ca procurator al asigurătorilor din Londra numai în contra companiei Freissinet, acțiune având de obiect despăgubirile pentru porumbul încărcat pe șlepul „Carlo“ și înecat împreună cu șlepul.

În contra acestei sentințe toate părțile au făcut apelurile mai sus arătate, cari său conexasi și sunt a se judeca astă zi.

Considerând că prima cestiune de rezolvat este aceea de a se stabili natura abordagiului care a avut loc, dacă adică este fortuit sau din contra s'a produs prin greșeala vre-unuia dintre căpitani care conducea vasele între care ciocnirea a avut loc, sau în fine dacă acest abordagiū este mixt ori îndoios;

Având în vedere desbaterile care a avut loc, concludsiunile scrise și actele prezentate de părți, protestele și raporturile căpitanilor, actele de verificarea acestor raporturi, deposițiunile martorilor ascultați la fața locului unde s'a produs abordagiul, raportul experților, precum și planurile ce'l însoțise;

Considerând că din toate acestea se constată următoarele fapte:

În ziua de 31 Octombrie anul 1892 pe când remorcherul „Luigi“ având la remorcă și șlepurile „Carlo“ și „Irene“ cobora Dunărea pentru a intra în canalul Tulcei, în același timp vaporul „Taurus“ urea curențu

pentru a eși din canal, ambele vase care aveau să se întâlnească, ar fi trebuit conform regulamentelor de navigație, să țină fie-care dreapta lor, «Taurus» însă pentru a înlesni trecerea remorcherului cu convoiul său, a voit să-l lase partea exterioară a curbei pe care aveau să o treacă, adică să schimbe direcțiunea ce fie-care vas ar fi urmat să păstreze și de aceea a semnalat prin două fluierături remorcherului, «Luigi» că stânga e a sa; — remorcherul a răspuns prin două fluierături că acceptă schimbarea propusă, că prin urmare, și el va ține stânga sa, ast-fel că în urma acestei convențiuni fie-care din vase trebuia să țină cât mai mult spre stânga și să treacă la dreapta unul de altul.

În primile momente atât «Taurus» cât și «Luigi» au executat mișcarea propusă de Taurus și dacă drumul s'ar fi continuat în acest mod vasele ar fi trecut unul pe lângă altul fără accident. Luigi însă într'un moment dat, fără nici un motiv explicabil, a schimbat brusc manevra, a semnalat printr'o fluierătură că vine la dreapta sa și fără să mai aștepte primirea semnalului de către «Taurus» începe a executa manevra. «Taurus» ne având timpul necesariu ca să schimbe direcțiunea, începută după primul semnal, din cauza apropierei în care era, nu răspunde semnalului dat de «Luigi», atunci remorcherul văzând situațiunea dificilă ce și crease, în confuziunea sa, pentru a evita întâlnirea, din nou a schimbat manevra, luând direcțiunea pe care o părăsise adică spre babord (stânga), dar abia dânsul a putut să treacă pe dinaintea prorii lui «Taurus», la dreapta acelui vas, căci șlepurile continuând a merge pe direcțiunea primitivă, au fost ajunse și lovite de prora lui «Taurus» lovire care s'a produs repede și cu forță, de oare-ce la viteza vaselor care navigau în sens contrariu s'a adăugat și forța curentului care ducea șlepurile la vale.

Resultatul lovirii a fost următorul: prora lui «Taurus» a lovit întâiu șlepul «Irène» la mijloc, mai mult spre pupă, și-a sfărâmat carena și din această cauză repede s'a și scufundat, apoi «Taurus» a pătruns șlepul «Carlo» spre pupa lui, s'a înfipt în perețele din babord și astfel cu prora înfiptă în șlep s'a dus către mal unde vaporul s'a înămolit împreună cu șlepul;

Considerând că dacă conf. art. 34 din reg. de navigație când două vase navigând în sens contrariu se întâlnesc, fie care din ele trebuie să țină dreapta nimic nu se opune ca această cale regulamentară să poată fi schimbată cu consimțământul ambelor vase, ceea ce de alt-fel esperții constată că se obișnuiește foarte des pe Dunăre, și în specie fiind constatat că schimbarea de cale propusă de «Taurus» s'a acceptat de «Luigi», această convențiune devenea obligatorie pentru ambele bastimente și conform aceiași articol din regulament ultimul aliniat, fie care din ele era dator să și conforme drumul după semnalul dat;

Considerând că din cele ce preced rezultă că remorcherul «Luigi» a manevrat confus și nu a respectat di-

recțiunea pe care trebuia să o urmeze în urma semnalelor schimbate. În adevăr «Taurus» la timp a indicat lui «Luigi» prin două fluierături că vine spre stânga iar nu la dreapta sa și „Luigi“ răspunzând prin două fluierături că acceptă această schimbare de direcțiune ambele vase erau datoare a naviga în direcțiunea convenită, adică fie care la stânga, că «Taurus» s'a conformat convențiunii, «Luigi» însă în loc de a face tot ast-fel, fără nici un motiv a schimbat în două rînduri direcțiunea întâia dată venind la dreapta, apoi a doua oară când a vădit că «Taurus» este foarte aproape din nou a schimbat-o trecând iarăși la stânga sa pe dinaintea lui «Taurus» și lăsând șlepurile să cadă în prora acestuia, astfel că ciocnirea este rezultatul manevrelor necorecte și confuze ale remorcherului «Luigi» și al neobservării din partea sa a convențiunii făcută în privința direcțiunii ce aceste două vase trebuia să urmeze în mersul lor;

Considerând că din raportul experților se constată încă că chiar după ce «Luigi» a schimbat direcțiunea ce apucase la început pe lângă malul stâng și a trecut spre dreapta sa, totuși lovirea ar fi fost evitată aproape cu siguranță dacă dânsul continua drumul pe noua direcțiune, în adevăr timpul și-ar fi permis să se ducă către malul drept și să scape șlepurile din prora lui «Taurus» sau în cazul cel mai rău să se înămolească la acel mal, abordagiul însă a devenit inevitabil din momentul ce «Luigi», cotind a venit din nou spre stânga sa, căci prin această mișcare remorcherul a micșorat viteza șlepurilor și le-a făcut să cadă în prora lui „Taurus“;

Considerând că nu se poate imputa lui „Taurus“ că n'a luat măsură ca să împedice ciocnirea prin aceea că n'a stopat și n'a pus mașina înapoi, căci chiar de ar fi dovedit că „Taurus“ nu a luat aceste măsuri, aceasta n'ar fi de opus pentru a-l face responsabil, ar trebui încă făcută dovadă că chiar față cu scurtul interval de timp în care faptele s'au petrecut dacă „Taurus“ lua acele măsuri, abordagiul n'ar fi avut loc, ceea ce nu numai că nu s'a stabilit cu nimic dar din contra esperții arată că fiind date circumstanțele de fapt și mai ales apropierea vaselor, nici stoparea nici punerea mașinei înapoi, nu putea împedica ciocnirea;

Având în vedere cererea ce a făcut firma L. Mendl et Comp., de a se anula această expertisă, și a se ordona alta nouă, cerere fondată pe motivele următoare:

1) Pentru că esperții dau explicațiuni greșite asupra puterii unui anafor. În adevăr se pretinde că „Taurus“ a fost luat de acel anafor, n'a mai fost stăpân pe mișcările sale, de aceea a părăsit dreapta sa, pe unde trebuia să navigheze și a fost aruncat pe malul opus unde sa înămolit, ast-fel că în realitate de această cauză, a lovit șlepurile remoreate de „Luigi“;

Considerând că experții examinând localitatea au găsit că există în adevăr un mic anafor, și constată însă că pentru vase de dimensiunile lui „Taurus“, acțiunea leviatrice a acelui anafor nu este sensibilă, ast-fel că

aplicațiunea pe care L. Mendl et Comp. voiește să o dea acestui abordagiu, este neadmisibilă ;

Considerând că împrejurarea că nu mult după acest abordagiu, unui oare care vas, „Castanos“ ar fi fost luat de acest anafor și dus în locul unde s'a înămolit. «Taurus», nu este de natură a putea infirma constatarea experților, mai ales când cu nimic nu s'a stabilit vre o asemănare între „Taurus“ și acel vas „Castanos“.

2) Experții nu arată cauza care a făcut pe «Taurus» să propună schimbarea drumului.

Considerând că experții în actul lor spun că recunoașterele formând convoiuri lungi ocolesc într'o rază mai mare și de aceia ei se lasă liberă partea cea mai exterioră a curbei, iar vasele care ure curentul curbei în specie era „Taurus“, acceptă către interiorul curbei ca convoiurile de la deal să treacă în partea rămasă liberă, că dar motivul care a făcut pe „Taurus“ să propună schimbarea drumului a fost acela de a înlesni trecerea remorcherului cu convoiul său lung ca de 140 metre, — deosebit de aceasta din desbaterile urmate înaintea Curței, a rezultat că schimbarea drumului a fost propusă de „Taurus“ în interesul său chiar, de oare ce el urmând malul drept putea fi espus la o ciocnire de șlepurile remorecate de „Luigi“, care descinzând fluviul, aproape cu siguranță ar fi fost aduse de curentul apei către partea exterioră a curbei pe care o ocupa «Taurus» ;

Că ast-fel fiind această obiecțiune este neexactă în fapt și prin urmare nefondată.

3) Ambele vase erau să se întâlnească într'o curbă și „Taurus“ fiind urmat de alte vase nu putea face convențiune de schimbarea drumului, și aceasta în baza art. 35 și 32 al. I din regulamentul de navigațiune, cari dispozițiuni sunt luate în interesul navigațiunii și siguranței vaselor.

Că nu se poate nici chiar prin comună înțelegere de- roga la ele fiind de interes general prin urmare afirmarea contrarie coprinsă în raportul experților nu poate avea valoare.

Considerând că cauza abordagiului nu a fost neobservarea sus citatelor dispozițiuni din regulament, ci nerespectarea din partea remorcherului „Luigi“ a convențiunii pentru schimbare de cale. Intr'adevăr experții constată că dacă ambele vase s'ar fi conformat acelei convențiunii și s'ar fi continuat drumul conform semnalelor ce fiecăre au dat, vasele ar fi trecut unul pe lângă cel altul, fără nici un accident, prin urmare este învederat că abordagiul s'a produs, nu, pentru că vasele au navigat ast-fel de cum prescrie art. 35 și 32 al. I din regulament, ci pentru că „Luigi“ a comis greșeală că nu și a conformat drumul cu semnalul ce a dat ;

Că de alt-fel nicieri în regulamentele de navigațiune nu este oprit a se face convențiunii pentru schimbări de cale și prin urmare somațiunea pe care apelantul voiește a da dispozițiunilor sus arătate din regulamentul de navigațiune este arbitrară și nerațională.

4) Că experții pe planul lor a fixat geamandura în alt

loc de cât acela unde era momentul abordărei, ast-fel că au luat ca basă în explicarea mișcărilor făcute de ambele vase un punct greșit ;

Considerând că experții constată că în urma acestui abordagiu și a înămolirei șlepurii „Carlo“, apa a format lepușori în jurul lui și a schimbat nivelul fundului ceea ce a necesitat mutarea geamandurei negre cu 180 metre mai spre nord și puțin mai aproape de malul stâng al apei, aproximativ cu 20 metri ;

Că pozițiunea acestei geamanduri pentru data când s'a produs abordagiul, experții a determinat-o pe planul care însoțesc raportul lor, servindu-se de planul ridicat de serviciul tehnic al Comisiunii Europene în anul 1890 Septembrie 22, certificat de acel serviciu 4 Octombrie, plan pe care și la urmă verificat, constatând în mod precis că această pozițiune ce închide cu aceia ce avea geamandura la 1890 Septembrie, iar cotele apei pentru data abordagiului, adică pentru ziua de 31 Octombrie 1892, le-a luat de la căpitănia portului Tulcea și comparându-le cu cele din plan, au găsit ca la fie-care cotă din plan trebuie adăogat 1 metru și 50 c. m. pentru a avea nivelul apelor în ziua când s'a produs abordagiul ;

Că dar pozițiunea geamandurei pentru data abordagiului este determinată în urma acestor constatări tehnice și personale făcute de experți :

Considerând că în contra acestor constatări apelantul Mendl et C-nie, opune o copie de plan liberată în Aprilie 1894 de serviciul tehnic al Comisiunii Europene, fără să se arate într'ênsa epoca când planul a fost ridicat nici dacă pozițiunea ce dă geamandurei negre este cea veche din momentul abordagiului său ceea unde mai în urmă a fost schimbată, ast-fel că în asemenea condițiuni această copie de plan nu poate să slăbească în nimic constatările experților ;

Că în fine chiar dacă ar exista vre o nepotrivire între copia de plan ce se prezintă și între planul experților, în privința posesiunii geamandurei, acest din urmă plan fiind rezultatul constatărilor personale făcute de experți la localitate formează pe deplin convingerea Curței în această privință.

5) Că experții în aprecierea manevrelor s'au înșelat asupra direcțiunii în care naviga „Luigi“.

6) Că rău pun pe „Taurus“ pe firul apei în momentul abordagiului, căci din depunerile martorilor ar rezulta că era oblic.

7) Că în raportul lor nu explică cauza pentru care „Taurus“, care în planul lor era în diagonală la a doua pozițiune se găsește pe firul apei în atreia pozițiune.

8) Că a luat ca explicațiune a mișcărilor și a nămolirei trecerea lui „Taurus“ cu „Carlo“ pe la deal de geamandura pe când s'ar dovedi contrariul din depozițiile martorilor și din distanța locului.

Considerând că asupra tuturor acestor puncte aprecierile experților fiind rezultatul impresiunii ce s'au dobândit din ascultarea martorilor, a cunoștințelor lor tehnice și a observațiunii locurilor, este evident că aceste apre-

cierii trebuie să inspire toată încrederea, și ele nu pot să fie combătute numai cu simple alegațiuni.

9) Experții nu examinează dacă «Taurus» a făcut tot ce trebuia să facă ca să evite abordagiul.

10) Afirmă că «Taurus» a stopat la adona mișcare a lui «Luigi», pe când în fapt ar fi dovedit contrariul și

11) Spun că «Taurus» nu putea face mașina înapoi pe când în realitate putea face aceasta fără nici un risc pentru dânsul ;

Considerând că experții constată în raportul lor că vaporul «Taurus» a manevrat bine, corect și conform cu circumstanțele, că prin stopare vaporul nu se putea opri instantaneu căci în puterea elanului ce avea el trebuia să continue a merge încet înainte, că de asemenea punerea mașinei în apă nu ar fi putut produce efect la timp asupra vasului, că dar și aceste critici aduse raportului sunt nefondate, mai ales când precum deja s'a arătat mai sus experții spun că fiind date împrejurările de fapt nu s'ar fi putut evita lovirea prin luarea măsurilor ce se pretinde ;

Considerând că expertisa fiind făcută de persoane competente în materie fiind completă și bine motivată, este în destul de convingătoare pentru Curte și prin urmare cererea apelantului Mendl et C-nie de a se face o altă expertisă ne fiind basată pe nici un motiv serios nu se poate admite fiind absolut inutilă ;

Considerând că din toate cele ce preced, din depozițiunile martorilor, din raportul experților, și din modul cum s'a petrecut faptele, Curtea și'a format convingerea că remorcherul «Luigi» este culpabil de producerea acestui abordagiū și prin urmare proprietarul acestui remorcher firma L. Mendl et C-nie, este responsabil de daunele care sunt consecința abordagiului ;

Că dar apelul făcut de această firmă contra companie Freissinet pentru a se atribui culpa vaporului «Taurus» este nefondat și urmează a fi respins ;

Având în vedere acțiunea și apelul făcut de Societatea de navigațiune Freissinet contra L. Mendl et C-nie, care are de obiect daunele cauzate vaporului «Taurus» prin acest abordagiū ;

Considerând că din cauza ciocnirii vaporului «Taurus» a suferit avarii, a fost înomolt și a trebuit să stea mai multe zile în inacțiune pentru a'i se face reparațiunile necesarii ;

Considerând că luând de basă raportul experților și actele justificative prezentate de apelanta Societate, Curtea apreciază valoarea acestor daune, pentru reparațiunile provisorii la 4000 lei, pentru reparațiunile definitive făcute la Marsilia lei 17844 și 49 bani, pentru 27 zile cât vaporul a stat în inacțiune ca să facă reparațiunile la 27000 lei și în fine pentru desnămolirea vaporului la 10,000 lei adică în total lei 53,844 și 95 b. atât cât s'a apreciat și de tribunal ;

Având în vedere și cheltuelile făcute de Societatea Freissinet în acest proces precum onorariile experților, transportul cu un vapor la localitate și cheltuelile făcute

cu cercetarea locală, taxă de timbru și citațiuni plată de avocat și apreciindule, Curtea găsește că suma de 10,000 lei alocată de tribunal nu este exagerată ;

Că dar atât apelul Societății Freissinet cât și al lui Mendl et C-nie, care tinde la reducțiunea sumelor încuviințate de tribunal nefiind fondate urmează a fi respinse ;

Având în vedere acțiunea intentată de R. Habadie în numele asigurătorilor din Anvers care are de obiect plata grăului încărcat pe șlepul «Irène» ;

Considerând că este constatat că din cauza acestui abordagiū șlepul «Irène» s'a pierdut împreună cu grăul cu care era încărcat ;

Considerând că reclamanții probează că acel grău fiind asigurat la Anvers dânsii au plătit lui Gatorno proprietarul grăului lei 33616 și 31 b. precum se constată din chitanțele acestuia cu data 28 Noembrie 1892 ;

Că dar conform art. 462 cod. comercial reclamanții sunt subrogați față de vasul «Luigi» găsit în culpă în drepturile ce nasc pentru asigurat din cauza daunei și prin urmare acțiunea intentată de dânsii în contra lui L. Mendl et C-nie este fondată ;

Considerând că L. Mendl et C-nie a obiectat că polițele de asigurare prezentate de reclamanți au odată posterioară sinistrului, căci ele poartă data de 14 Noembrie st. n. iar abordagiul se întâmplase la 12 Noembrie acel stil, că prin urmare operațiunea asigurării nu este valabilă ;

Considerând că această obiecțiune este neexactă în fapt, de oare-ce polițele de asigurare poartă nu numai data de 14, ci și data de 4 Noembrie st. n. și ținând compt de modul cum se fac asemenea operațiuni se vede lămurit că asigurarea s'a făcut încă de la 4 Noembrie st. n. sau 23 Octombrie st. v. prin urmare mai n'ainte adică de producerea abordagiului ;

Că dacă în polițe este și data de 14 Noembrie acesta se esplică prin împrejurarea că polițele nu se liberează imediat ce se face asigurarea, ci mai în urmă când încărcările se termină ast-fel că la 14 Noembrie, 23 Octombrie chiar din ziua de când a fost făcută ;

Considerând că din momentul ce asigurătorii au considerat ca valabil contractul de asigurare și au și desinteresat pe L. Gatorno proprietarul mărfii asigurate, L. Mendl et C-nie nu are absolut nici un interes să discute validitatea contractului de asigurare, în adevăr această firmă fiind responsabilă de valoarea grăului înecat cu acest șlep este indeferent pentru dânsa dacă va plăti despăgubire lui Gatorno sau asigurătorilor pe care Gatorno i-a subrogat în drepturile sale, ast-fel că și din acest punct de vedere obiecțiunea este lipsită de fundament ;

Considerând că din polițele de încărcare prezentate de reclamanți se constată că, pe vaporul «Everilda» și pe șlepul «Irène» care ia făcut limbă până la Sulina s'a încărcat 810,000 kgr. grău pentru care cantitate s'au și făcut declarațiunile vamale, că în urma înecării șle-

pului «Irène» sa predat din «Ervilda» la locul de destinațiune numai 590,985 kgr. prin urmare lipsa de 219,015 kgr. represintă cantitatea grăului înecat;

Considerând că conform art. 568 cod. comercial polițele de încărcare trebuie să fie crezute pentru cantitatea arătată într'insele ca încărcată și apelantul L. Mendl et C-nie nu a făcut cu nimic proba contrarie, s'a mărginit numai a contesta această cantitate;

Că în privința valorii grăului înecat, având în vedere certificatele mijlocitorilor de cereale prezentate de părți precum și cheltuelile făcute cu încărcarea și taxele, Curtea o apreciază la 33,616 lei 31 b.;

Că dar atât apelul lui Habadie, cât și al firmei L. Mendl et C-nie în contra sentinței tribunalului prin care se ficsează aceeași sumă pentru daune și se apreciază cheltueli de judecată la 2000 lei, sunt nefondate și urmează să fie respinsă;

Având în vedere acțiunea asigurătorilor de la Loyd reprezentați prin L. Mendl îndreptată numai contra companiei Freissinet, și care are de obiect plata sumei de 3056 lire sterline valoarea porumbului încărcat pe șlepul «Carlo», care asemenea a fost înecat în urma abordagiului cu vaporul „Taurus“;

Considerând că această companie ne fiind culpabilă și răspunzătoare de producerea abordațiunilor, acțiunea îndreptată contra ei, bine a fost respinsă de tribunal și prin urmare apelul lui L. Mendl trebuie să fie respins ca nefondat;

Având în vedere acțiunea intentată de P. D. Geacom în calitate de proprietar al șlepului „Irène“ represintat azi prin firma Rotenberg et Co. ca cesionară, prin care cere 24,000 lei daune ce i s'a au cauzat prin înecarea și pierderea șlepului „Irène“ cum și cheltueli de judecată;

Considerând că din protestele căpitanului șlepului făcute la căpitania portului Tulcea și reg. la No. 798, 799, și 800, toate pe 1892, din certificatul consulatului Italian din Galați liberat după matricolele în care se înscrie vasele cu bandiera Italiană, se constată că șlepul „Irène“ era proprietatea lui P. D. Geacom, și prin urmare el sau cesionarii săi au calitatea de a susține această acțiune;

Având în vedere raportul experților prin care se fixează valoarea șlepului la 8000 lei apreciind cele-lalte daune cerute și cheltueli de judecată, Curtea găsește că suma de 12000 lei încuviințată de tribunal este suficientă și dar atât apelul lui P. D. Geacom cât și al lui Mendl et Co. sunt nefondate;

Având în vedere acțiunea lui D. Moraites căpitanul șlepului «Irène» prin care cere valoarea lucrurilor pierdute și pe care le avea pe șlepul înecat, daune pentru pierderea soției sale și pentru timpul cât a stat fără ocupațiune, precum și cheltueli de judecată;

Considerând că sentința trib. Tulcea No. 999 din 12 Decembrie 1892 prin care s'a achitat căpitanul remorcherului «Luigi» pentru delictul de omor prin imprudență

al soției lui D. Moraites cu ocașiunea abordagiului nu poate să fie opusă acțiunii prezente, ca lucru judecat, pentru că printr'insa pretențiunile civile nu sunt respinse și apoi d-l Moraites care se constituie parte civilă în acel proces a părăsit acea cale corecțională mai înainte de a se judeca procesul și a făcut acțiunea prezentă fără ca în urmă să mai figureze în instanța corecțională;

Considerând că suma de 5000 lei ficșată de tribunal pentru daunele cerute de d-l Moraites, Curtea o găsește suficientă, prin urmare apelul său este nefondat;

Având în vedere în același timp și dispozițiunile art. 144 din pr. civ. și în ce privește cheltuelile de judecată.

Pentru aceste motive Curtea, respinge apelurile

(ss) M Poenaru Bordea,

Opiniune

Având în vedere că raportul experților care este piesa cea mai principală din care se deduce culpa vasului «Luigi», nu e clar asupra mai multor puncte și mai cu seamă asupra punctului puterii unui anafor relativ la mișcarea unui vas, cum și asupra punctului dacă geamandura în anul 1892 când s'a întâmplat abordagiul era în locul unde o figurează experții pe planul lor sau într'alt loc și dacă locul în care esperții o figurează pe planul lor corespunde cu locul ce-l ocupa geamandura pe planul Comisiunii Europene din 1892, prin care ficsează poziția geamandurilor;

Având în vedere că ficșarea cu precesiune al locului ce-l ocupa geamandura în 1892 când a avut loc colisiunea vaselor joacă un rol foarte însemnat în cauză relativ la determinarea culpei căci după cum geamandura se găsea de fapt în cutare sau cutare loc, trecerea lui «Taurus» s'a putut efectua nu pe la deal de gemandură după cum pretinde experții, ci pe la vale și prin urmare culpa să nu fie a vasului „Luigi“, ci a vasului «Taurus».

Pentru aceste motive, sub-semnatul simț necesitate spre a mă putea pronunța în deplină cunoștință de cauză să se admită cererea subsidiară făcută de firma Mendl et Comp. de a se ordona o nouă expertisă.

(ss) E. G. Economu.

BIBLIOGRAFIE

A apărut :

TRATATUL DE DREPT COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

C. N. TONEANU

Avocat, Galați

Se află de vânzare pe preț de 2 lei la autor în Galați, la librăria «Socec» în Bucuresci, «Seraga» în Iași și la Tipografia Codreanu & Savoiu, calea Rahovei No. 5, București.

Asemenea partea I și a II-a pe preț de 10 lei ambele.